

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
دانشکده پزشکی

گروه آموزشی ارولوژی

عنوان برنامه:

طرح دوره کارورزی بالینی بخش ارولوژی

Course plan

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

عنوان برنامه: کارورزی بالینی بخش ارولوژی

طول دوره: ۱۵ روزه

محل برگزاری: بخش ارولوژی مرکز آموزشی درمانی امام رضا(ع) و سینا

تهیه و تنظیم: گروه ارولوژی دانشکده پزشکی

اساتید گروه:

۱-دکتر افشار زمردی	۱۰-دکتر امین باقری
۲-دکتر سکینه حاج ابراهیمی	۱۱-دکتر الهام جهان تابی
۳-دکتر فهیمه کاظمی راشد	۱۲-دکتر نیما نقدی
۴-دکتر محسن امجدی	۱۳-دکتر احسان سپهران
۵-دکتر علیرضا فرشی	
۶-دکتر کمال الدین حسن زاده	
۷-دکتر فرزین سلیمان زاده	
۸-دکتر بهزاد لطفی	
۹-دکتر محسن محمدرحیمی	

فهرست مطالب

- مقدمه
- هدف کلی
- اهداف اختصاصی در سه حیطه دانش - نگرش - عملکرد (مهارت)
- جدول تعیین میزان یادگیری نحوه اداره (management) موارد مهم و شایع
بیماریهای کلیه و مجاری ادراری (عناوین دانستنی)
- (عناوین توانستنی)
- جدول مهارتهای علمی
- تمرینات طول دوره
- عناوین جلسات آموزشی دوره
- روش تدریس
- سنجش و ارزیابی دانشجو

مقدمه:

بنام خدا

امروزه آموزش پزشکی در تعامل با فن آوریهای نوین پزشکی، شیوه ها و مهارتهای یاددهی و یادگیری بشدت دچار تحول شده است بطوریکه در سطح دانشگاههای علوم پزشکی با نگرش نوین در برنامه ریزی آموزشی، تهیه طرح درس برای اعضای هیئت علمی یک ضرورت غیر قابل انکار بشمار می رود در این راستا، گروه ارولوژی دانشکده پزشکی تبریز در بخش ارولوژی جهت ارتقاء کیفی آموزش و شفاف سازی فرآیند یاددهی با توجه به شرایط و امکانات موجود اقدام به تدوین و تهیه طرح درس پزشکی دانشگاه نموده است. مجموعه حاضر حاصل تلاش های گسترده و جلسات متعدد اعضای محترم هیئت علمی گروه در بخش ارولوژی به انجام رسیده است که مشتمل بر اهداف اختصاصی دوره در سه حیطه نگرش - دانش و عملکرد (مهارت) و جداول میزان کسب یادگیری و مهارت و فعالیتهای آموزشی و تمرینات طول دوره و شیوه ارزشیابی و سنجش دانشجویان میباشد. همچنین رئوس مطالب هر جلسه درس با تعیین محتوی (عناوین دانستنی و توانستنی) مشخص شده است.

هدف کلی:

هدف غایی دوره آموزش بالینی کارورزی ارولوژی باید با بهره گیری از تکنولوژی و پیشرفت های به روز علوم ارولوژی ، تربیت پزشکان شایسته ایی باشد که کارورزان ضمن آشنایی با بیماریهای شایع کلیه و مجاری ادراری و تناسلی بمنظور رسیدن به تشخیص صحیح و آگاهی از روش های پیشگیری و اصول درمانی مناسب در نظام ارائه خدمات سلامت ، باعث ارتقای سطح سلامت آحا دجامه خود شوند.

اهداف اختصاصی:

در پایان دوره از کارورزان انتظار می رود که قادر باشند:

الف (حیطه شناختی:

- ۱- حداقل پنج شرح حال کامل از بیماران مبتلا به بیماری های ارولوژی تهیه نمایند.
- ۲- حداقل پنج بیمار مبتلا به بیماری های ارولوژی را معاینه بالینی نموده و جنبه های مهم اورلویژیک شامل: معاینه بیضه- طناب اسپرماتیک- پروستات (T.R) و... را توضیح دهند.
- ۳- نتایج یافته های کلینیکی و پاراکلینیکی بیماری های ارولوژی را تحلیل و تفسیر نمایند.
- ۴- انواع و نحوه انجام گرافی های مختلف دستگاه ادراری- تناسلی را شرح دهند.

- ۵- انواع علائم و نشانه های بالینی بیماری های ارولوژی را به تفکیک توضیح دهند.
- ۶- انواع سنگ های ادراری از نظر ویژگی- مکانیسم ایجاد آنها - علائم و نشانه های بالینی- روش های تشخیصی و روشهای پیشگیری از ایجاد آنها را شرح دهند.
- ۷- بزرگی خوش خیم پروستات (BPH) را از نظر اتیولوژی- علائم و نشانه های بالینی- تشخیص های افتراقی- روش های تشخیص- و روش های مناسب درمان را شرح دهند.
- ۸- انواع تومورهای کلیه- مثانه- پروستات و بیضه را از نظر ویژگی- علائم و نشانه های بالینی- روش های تشخیصی- درمانی و پیشگیری را توضیح دهند.
- ۹- انواع بیماری های بیضه و ضمائم آن از نظر اتیولوژی- علائم و نشانه های بالینی- روش های تشخیصی- درمانی و پیشگیری را توضیح دهند.
- ۱۰- انواع عفونت های اختصاصی و غیر اختصاصی دستگاه ادراری- تناسلی را از نظر اتیولوژی- فیزیوپاتولوژی- علائم و نشانه های بالینی- روش های تشخیصی- تشخیص های افتراقی- روشهای درمان و پیشگیری را توضیح دهند.
- ۱۱- انواع هماچوری از نظر اهمیت- اتیولوژی- روش های تشخیصی و نحوه برخورد با آن را شرح دهند.
- ۱۲- آنومالی های شایع دستگاه ادراری تناسلی ، ریفلاکس وزیکواورتر را از نظر اتیولوژی- علائم و نشانه های بالینی- تشخیص های افتراقی- روشهای تشخیصی و روش های پیشگیری مناسب آن را شرح دهند.
- ۱۳- ناباوری در مردان را تعریف کنند و روشهای تشخیصی و درمانی مناسب آن را توضیح دهند.
- ۱۴- تروما و اورژانس ها اتیولوژی را از نظر علائم و نشانه های بالینی- روشهای تشخیصی- تشخیص های افتراقی- روشهای درمانی و پیشگیری مناسب را توضیح دهند.
- ۱۵- کاربرد هر کدام از کاتتر های ادراری را بیان کنند.
- ۱۶- اختلالات جنسی در مردان را بشناسید. علل و تشخیص و درمان و عوارض آن را بشناسید.

ب) حیطة مهارت :

- ۱۷- معاینه فیزیکی (بالینی) در بیمار مبتلا به بیماری های ارولوژی را انجام دهند و جنبه های مهم ارولوژیک شامل معاینه بیضه- طناب اسپرماتیک- پروستات (T.R) و ... را انجام دهند.
- ۱۸- سونداژ دستگاه ادراری را به طور مستقل انجام دهند. (حداقل در روی مولاژ)
- ۱۹- با استفاده از تکنیک مناسب، آسپیراسیون سوپراپوبیک (Cystocath) مئانه یک بیمار انتخابی را انجام دهند.
- ۲۰- انواع کاتترهای ادراری را با ذکر نام نشان دهند
- ۲۱- با توجه به شرایط بیمار کاتتر مناسب را انتخاب کند و انجام دهد.
- ۲۲- چگونگی دست شستن و دستکش دست کردن جراح در اتاق عمل و آماده نمودن بیمار قبل از جراحی را ببینند و انجام دهند
- ۲۳- کلیشه های رادیولوژیک IVP- KUB- سونوگرافی- VCUG-CT .scan , را نشان دهند و IVP و VCUG انجام دهند.
- ۲۴- روشهای انجام رتروگرادپورتروگرافی و رتروگراد پیلوگرافی را ببینند و رتروگراد و یورتروگرافی را انجام دهند.
- ۲۵- سسیتوگرافی رتروگراد را ببینند .
- ۲۶- حداقل دو مورد کنفرانس علمی در مورد مطالب تعیین شده از طرف استاد تهیه کنند و ارائه دهند
- ۲۷- تمام بیماران بستری در بخش را شناسائی کنند و شرح حال و معاینه فیزیکی انجام و اقدامات پاراکلینیکی انجام شده را ببینند.
- ۲۸- در برنامه های راند بخش - ویزیت بیماران در درمانگاه- گزارش صبحگاهی - کنفرانس ها و نمایش فیلم آموزشی- اطاق عمل و بازدید از مرکزسنگ شکن جهت آشنائی با نحوه عملکرد آن بطور فعالانه شرکت نمایند.
- ۲۹- پانسمان زخمهای جراحی ارولوژی را انجام دهند.
- ۳۰- بخیه زدن را انجام دهند (پوست و اعضای ژنیتال)
- ۳۱- در بیمار اینکه بعد از عمل به علت لخته انسداد سوند ایجاد شده است، لخته شوئی و رفع انسداد سوند فولی به کمک سرنگ تومی (Tomy) انجام دهند.
- ۳۲- برای یک بیمار ارولوژی نسخه لازم را بنویسند.
- ۳۳- مراحل خارج کردن سوند فولی که مشکل تکنیکال در تخلیه آب بالن سوند دارند انجام دهند.
- ۳۴- تروکارسینوستومی یا تخلیه مئانه به کمک آنژیوکاتترخاکستری از طریق سوپراپوبیک انجام دهند.

ج) حیطة نگرشى :

- ۱- به اورژانسهای ارولوژی و اهمیت تدابیر و اقدامات مناسب در شرایط مختلف توجه داشته باشند.
- ۲- اطمینان بخشی به بیمارانی که با دردهای حاد دستگاه ادراری- تناسلی مراجعه می کنند را داشته باشند.
- ۳- احترام و برخورد مناسب با بیمارانی که با علائم و نشانه های بیماری های دستگاه ادراری- تناسلی مراجعه می کنند را داشته باشند.
- ۴- توجه به روشهای تشخیصی زودرس تومورهای دستگاه ادراری تناسلی و ایجاد انگیزه در بیماران مراجعه کننده جهت پیشگیری داشته باشند.
- ۵- توجه به تشخیص و درمان اختلالات جنسی در مردان

جدول تعیین میزان یادگیری در نحوه اداره (MANAGEMENT) موارد مهم و شایع

بیماریهای ارولوژی (عناوین دانستنی)

کارآموز پس از پایان دوره به اهداف اختصاصی (حیطة دانش) زیر برسد.

عنوان هدف	شرح دهد	تشخیص افتراقی دهد	فیزیوپاتولوژی و اتیولوژی آنرا بیان کند	طرح درمانی ارائه کند	روشهای پیشگیری را بیان کند
۱	اصول تهیه شرح حال	√			
۲	اصول معاینه فیزیکی	√			
۳	روشهای آزمایشگاهی در بیماریهای اورولوژی	√			
۴	روشهای رادیولوژیکی در بیماریهای اورولوژی	√			

✓	✓	✓	✓	✓	سنگهای سیستم ادراری	۵
✓	✓	✓	✓	✓	BPH	۶
✓	✓	✓	✓	✓	تورمورهای کلیه - مثانه - بیضه پروستات	۷
✓	✓	✓	✓	✓	عفونتهای اختصاصی و غیراختصاصی دستگاه ادراری و تناسلی	۸
✓	✓	✓	✓	✓	تروما و اورژانسه‌های ارولوژی	۹
✓	✓	✓	✓	✓	ریفلاکس وزیکواورتر	۱۰
✓	✓	✓	✓	✓	بیماریهای بیضه و ضمائم آن	۱۱
✓	✓	✓	✓	✓	هماچوری و نحوه برخورد با آن	۱۲
✓	✓	✓	✓	✓	ناباروری مردان	۱۳
				✓	نارسائی حاد و مزمن کلیه	۱۴
				✓	کاربرد کاتترهای ادراری	۱۵

جدول تعیین میزان کسب مهارتهای عملی در Procedure های بخش ارولوژی (عناوین توانستنی)
دانشجو پس از پایان دوره به اهداف اختصاصی (حیطه مهارت) زیر برسد:

ار در	نشان دهد و تفسیر کند	بطور مستقل و با تسلط انجام دهد	تحت نظارت استاد انجام دهد	دیده باشد	عنوان مهارت	
		✓	✓	✓	تهیه شرح حال	۱
		✓	✓	✓	معاینه بیضه - طناب اسپرماتیک	۲
		✓	✓	✓	معاینه پروستات (T.R)	۳
		✓	✓	✓	معاینه فیزیکی سیستمیک بیمار ارولوژی	۴
		✓	✓	✓	سونداژ دستگاه ادراری	۵
	✓				کاتترهای ادراری	۶
	✓				کلیشه های رادیولوژیکی ارولوژی (VCUG-IVP-KUB -- سونوگرافی - CT.scan)	۷

			√	سیستوسکوپی	۸
	√	√	√	رتروگرا دی پروتراگرافی و رتروگرا دی-پیلوگرافی	۹
		√	√	عمل ختنه	۱۰
	√	√	√	تخلیه ادرار از طریق آسپیراسیون سوپراپوبیک	۱۱
				کنفرانس علمی	۱۲
			√	فیلم های آموزشی	۱۳
	√	√	√	شستن دست جراح و آماده نمودن بیمار قبل از عمل جراحی	۱۴
	√	√	√	انجام پانسمان	۱۵
	√	√	√	بخیه زدن	۱۶
			√	اعمال مختلف جراحی اوروژی در اتاق عمل	۱۷
	√	√	√	لخته شویی و رفع انسداد سوند فولی به کمک سرنگ تومی	۱۸
	√	√	√	مراحل خارج کردن سوند فولی	۱۹
	√	√	√	انجام تروکار سینیوستومی	۲۰

- تمرینات طول دوره:

۱- تمرین تفسیر کلیشه های رادیولوژیک سیستم ادراری تناسلی VCUG

IVP- KUB- سونوگرافی-CT.scan

۲- تمرین تفسیر جوابهای آزمایشگاهی بیماران اوروژی

۳- ویزیت بیماران در درمانگاه و تمرین نسخه نوشتن و Managment

۴- انجام VCUG و IVP و رتروگراډ پروتراگرافی

روش تدریس

با توجه به اهداف و محتوی برنامه از روشهایی که با علامت (×) مشخص گردیده در تدوین استفاده خواهد شد:

- سخنرانی
- پرسش و پاسخ
- آموزش بر بالین بیماری
- کنفرانس درون بخش
- Bed side tdaoning

سنجش و ارزیابی دانشجو

با توجه به اهداف ویژه برای ارزیابی دانشجویان از روشهایی که با علامت (×) مشخص گردیده استفاده خواهد شد.

- تشریحی (کوتاه پاسخ، بلند پاسخ)
- OSCE
- کار عملی

منابع آموزشی و کتب علمی

- ۱- کتاب جامع ارولوژی ایران

